Samenvatting van de cursus C.6-10: De genezing van een blindgeborene

Deze cursus, (gedoceerd in 1992–1993, paginering GB1–GB85) biedt een diepgaande exegetische, theologische en liturgische studie rond het evangelieverhaal uit Johannes 9. De auteur gebruikt de genezing van de fysisch blindgeborene als uitgangspunt om door te dringen tot de religieuze, geestelijke en fijnstoffelijke werkelijkheid van de mensheid.

1. Inleiding en Exegese van Johannes 9

Het wonderteken op sabbat: Jezus ontmoet een man die vanaf zijn geboorte blind is. Hij maakt modder met speeksel, bestrijkt de ogen van de man en stuurt hem naar de Siloamvijver (wat "de Gezondene" betekent), waarna de man genezen terugkeert.

Verdeeldheid en reacties: De genezing op sabbat veroorzaakt grote verdeeldheid onder de Farizeeën en Joodse leiders. Sommigen beschouwen Jezus als een zondaar omdat Hij de sabbat niet onderhoudt, terwijl anderen stellen dat een zondig mens zulke wondertekenen niet kan verrichten. De ouders van de man reageren gereserveerd uit angst om uit de synagoge gestoten te worden.

De oordeelsschifting (Zien en Niet-zien): De genezen blinde belijdt zijn geloof in Jezus als de Mensenzoon. Jezus trekt hieruit de theologische conclusie: Hij is in de wereld gekomen tot een oordeel. Wie weet dat hij "niet ziet" (zoals de blinde), wordt ziende; wie beweert autonoom te "zien" (zoals de Farizeeën), blijft gevangen in zijn zonde.

2. Belangrijke Theologische Kernthema's

A. Jezus als "De Gezondene" en de Stem van de Vader

Jezus duidt zichzelf uitdrukkelijk aan als "de Gezondene" vanwege de Vader. Hij spreekt en handelt niet uit zichzelf, maar voert ogenblik na ogenblik uit wat Hij via een "innerlijk woord" in de diepte van Zijn ziel van de Vader hoort. Het geloof ontstaat doordat de mens leert luisteren naar deze innerlijke stem van God.

B. De Mensenzoon en Barmhartigheid (Daniël)

Aanknopend bij het boek Daniël (Dan. 7) gebruikt de cursus de apocalyptische term "Mensenzoon". Waar heidense wereldrijken zich gedragen als verscheurende "dieren", vertegenwoordigt de Mensenzoon het ware menselijke Godsrijk. Jezus oefent Zijn koninklijke macht uit door vorstelijke

mensvriendelijkheid (philanthropia): het gratis helpen, kleden, voeden en genezen van gehandicapten en noodlijdenden.

C. Bijbels Dynamisme, Levenskracht en "Kathartische Magie"

Machtsgeloof (Dynamisme): De Schrift kent een uitgesproken geloof in goddelijke levenskracht (roeah, pneuma, dunamis) die inwerkt op natuur en mens.

Zuivering en verheffing: Methode en rituelen rond de overdracht van levenskracht (zoals het gebruik van een staf bij Mozes en Elisa, fysieke aanraking, of het uitstrekken over een gestorvene bij Elia en Paulus) worden door God niet afgewezen, maar van binnenuit gezuiverd (catharsis) en verheven tot het bovennatuurlijke vlak van Gods Heilige Geest.

Onderscheid met heidense magie: Dit goddelijke dynamisme staat haaks op autonome, goddeloze magie of satanische manipulatie die de mens onvrij maakt.

D. De Twee Rijken, de Drie-eenheid en de Tegenstander

De Twee Rijken: De schepping wordt gekenmerkt door een strijd tussen het goddelijk-menselijke Godsrijk (gebaseerd op luisterende gehoorzaamheid, de Tien Geboden en de Geest) en het dierlijke wereldrijk van de Slang/Satan (gekenmerkt door leugens, mensenmoord, autonomie en geldzucht/mammon, verbeeld door Judas Iskariot).

Inwoning van de Drie-eenheid: De Vader, Zoon en Heilige Geest "kloppen aan de deur" van de ziel (Apk. 3:20). Degenen die hier in eenvoud op ingaan, zijn de anawim (de geringen en vrienden van God).

E. Vergoddelijking (Theosis)

Door de menswording (incarnatio) van Christus en de uitstorting van de Geest ontvangen gelovigen het vermogen om "kinderen van God" te worden en deel te krijgen aan de goddelijke natuur (theosis). Geloven is in essentie het "zien" van wat God doet.

3. Duiding door de Byzantijnse Liturgie

De cursus ontleedt uitgebreid de liturgische hymnen (zoals de Kanon van Joseph van Thessaloniki, oden en idiomela) van de Byzantijnse paastijd en de Goede Week:

Het "Eeuwige Heden" (Hodie): De liturgie is geen loutere herinnering, maar een actualiserende parafrase die het historische gebeuren tegenwoordig stelt in het "eeuwige nu" van God.

Universele reikwijdte: De blindgeborene staat in de liturgie model voor de gehele mensheid die door de erfzonde in duisternis leeft, maar door de mensgeworden Logos (de goddelijke Heelalwijsheid) verlicht en ingewijd wordt.

4. Jezus als Helderziende

Aan de hand van zowel de Synoptici als het Johannesevangelie toont de cursus aan dat Jezus in Zijn historisch optreden de kenmerken vertoont van een volmaakte "ziener" of helderziende:

Doorzien van de ziel: Jezus kent en doorziet de diepste gedachten van de mens.

Helderweten en profetie: Hij beschikt over informatie buiten natuurlijke zintuiglijke waarneming om (zoals bij Nathanaël onder de vijgenboom, de Samaritaanse vrouw bij de put, het voorspellen van Zijn Lijden, Verrijzenis en het verraad van Judas, en het vooraf weten van wonderwerken).

Sensitiviteit: Hij neemt het vloeien van innerlijke levenskracht (dunamis) lichamelijk waar, zoals bij de vrouw die de rand van Zijn kleed aanraakte.

Deze helderziendheid is volgens de cursus geen zweverige magie, maar vloeit voort uit Jezus' volmaakte verbondenheid met de Vader als de belichaamde Heelalwijsheid (Logos) en Zijn apocalyptische blik op de geestelijke werkelijkheid en de naderende eindtijd.

Conclusie

De cursus C.6-10 toont hoe de genezing van de blindgeborene een sleutelverhaal is voor de gehele heilseconomie. De mens is door erfzonde blind voor de goddelijke werkelijkheid; Christus komt als de Gezondene en de Heelalwijsheid om via de Heilige Geest de "ogen van de ziel" te openen, de mens uit de macht van het dierlijke wereldrijk te bevrijden en hem te laten delen in Zijn eigen goddelijke helder weten en natuur.